

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L. 1.000
Letna naročnina . . . . . L. 2.000
Letna inozemstvo . . . . . L. 3.000
Poštno čekovni račun: številka 24/12410

Leto XVII. - Štev. 40 (865)

Gorica - četrtek, 30. sept. 1965 - Trst

Posamezna številka L 50

Nadškof Hijacint Ambrosi je umrl

V nedeljo dopoldne se je v Gorici razširila vest, da je v Thiene pri Vicenzi umrl bivši gorški nadškof msgr. Hijacint Ambrosi. Novica ni prišla povsem nepričakovano, ker smo vedeli, da je pokojni nadškof že dolgo bolan in da se njegova bolezen stalno slabša. Vendar človek vedno upa, dokler diha. Tako smo tudi mi upali, da se bo nadškofu obrnilo na boljše, kakor se mu je že večkrat prej. Toda to pot mu je nov srčni napad pretrgal nitko življenja.

V sredo dopoldne je bil slovesen pogrebni obred v Thiene, ki ga je opravil kardinal Urbani, beneški patriarh, ob navzočnosti vseh škofov Treh Benicij. Isti dan popoldne so truplo visokega pokojnika prepeljali v Gorico, kjer so ga položili na mrtvaški oder v kapeli sv. Križa v nadškofijski palači. Naslednji dan, v četrtek 30. septembra, so ga v sprevedu prenesli v gorško stolnico, kjer je daroval sv. mašo in opravil pogrebne molitve nadškof msgr. Andrej Pangrazio. K zadnjemu počitku so nadškofa Ambrosija položili v kripto stolne cerkve.

Pokojni nadškof Ambrosi je bil po rodu Tržačan. V Trstu se je namreč rodil dne 29. januarja 1887. Kot 12-leten deček se je odločil, da postane kapucin in je bil sprejet v kapucinski red v Veroni. Tako je svoje življenje za vedno najtesneje povezal s tem redom sv. Frančiška. Istočasno pa je s tem, da je vstopil v beneško provinco kapucinov, za vedno ostal blizu rodnega Trsta. Njegovo življenje je namreč odsej potekalo v raznih samostanih beneške provinc.

Posvečen v duhovnika v Benetkah leta 1902 je kmalu dobil v redu zaupne službe. Najprej je bil profesor v kapucinskem semenišču v Veroni, nato rektor liceja v Thiene, končno profesor filozofije v Padovi in Vidnu.

A kot vnet duhovnik si je zaželel ven iz šolskih sob med duše. Zato so mu predstojniki po prvi svetovni vojni poverili dušno oskrbo župnije Tomba pri Adrijii (Polesine). Tu je ostal 13 let. V tem času so mu v redu poverili novo odgovorno nalogo: izvolili so ga za provinciala kapucinske provinc. Provincial je v redovni družbi to, kar je škof v škofiji. Iz tega se vidi, da je pokojni nadškof užival ugled tudi med sobratih kapucinov. Pa tudi pri višjih predstojnikih. Saj ga je v tem času general p. Vigilijs imenoval za vizitatorja kapucinskih misijonov v Braziliji. Tako se je mladi kapucin pripravil na še nove in višje službe, ki mu jih je božja previdnost namenila. V decembru leta 1937 ga je papež Pij XI. imenoval za škofa v Chioggi. Tu je ostal 13 let.

Chioggia je bila nekoč velika vas, bi lahko rekli. Ravno za časa škofa Ambrosija se je pa začela v mestu velika preobrazba. Odkrili so, da ima mesto vse pogoje za veliko kopalniško središče, saj ima odlične peščene plaže. Chioggia se

je tako vključila v vrsto pomembnih letoviščarskih središč ob zgorjemem Jadranu, nekaj satelit bližnjih Benetk. Nastala je s tem tudi vrsta pastoralnih problemov, ki jih je moral škof Ambrosi reševati. Sredi tega dela ga doleti imenovanje za apostolskega administratorja gorške nadškofije, ki je osirotela po smrti nadškofa Margottija julija leta 1951. Preselil se je v Gorico in bil nato imenovan za rednega gorškega nadškofa in metropolita (novembra 1951). Gorško nadškofijo je vodil do marca 1962, ko je sv. oče sprejel njegovo odstavko zaradi zdravja in ga imenoval za naslovnega nadškofa. Msgr. Ambrosi se je tedaj umaknil v pokoj in sicer v samostan Thiene, kjer je kot mlad duhovnik vodil tamkajšnje filozofsko semenišče kapucinskih bogoslovcev. Tu ga je tudi dohitela smrt.

Doba škofovanja msgr. Ambrosija v Gorici sovpada s časom počasnega sistemiranja verskega, političnega in gospodarskega življenja na tem ozemlju. Povojnata leta s svojimi negotovostmi so minila, začelo se je redno življenje v novih razmerah. Nadškofija, ki je nekaj let prej izgubila zaradi nove državne meje 2/3 svojega ozemlja in polovico vernikov, se je morala na novo organizirati. To je bilo delo msgr. Ambrosija. Ureditelj semenišč in pouka v njih, zgraditev otroških kolonij, obnova verskih organizacij, to je bilo delo, ki ga je moral opraviti nadškof Ambrosi. Glede nas Slovencev naj omenimo, da smo pod njegovo vladavino doživeli tri pomembne dogodke: euharistični kongres v Standedžu leta 1953, ki je bil naša največja verska manifestacija po drugi vojni; potem ustanovitev duhovnega središča v Jazbinah in zgraditev lepe cerkve; končno še blagoslovitev Katoliškega doma v februarju leta 1962. To je bilo menda zadnje njegovo pomembnejše dejanje v škofiji.

V posebne razmere naše nadškofije se je msgr. Ambrosi le polagoma vživel. Ob koncu je pa uvidel, da je za tako škofijo potrebna mlajša in prožnejša roka. Zato je zaprosil sv. stolico, naj ga razreši težke službe. S tem je nekako prehitel želje koncila, ki se je tudi izrekel, naj škofje pustijo vodstvo škofij, ko niso več kos prevzeti

Kazimir Humar

nalogi. Tudi s tem je pokazal, kako resno je jemal svoje dušnopastirske dolžnosti.

Goriška nadškofija se sedaj klanja njegovemu spominu. Vsi stojimo ob njegovi krsti, hvaležni Bogu za milosti, ki smo jih po njegovih rokah prejeli, in prosimo pokoja njegovi duši.

Dela na koncilu se nadaljujejo

Četrto zasedanje koncila je v polnem razmahu. Koncilski očetje se redno sestajajo na generalne skupščine petkrat na teden. Delo, ki so ga v teh dveh tednih opravili, je že vidno. Predvsem so predebatirali osnutek o verski svobodi, kot smo poročali zadnjič, in ga odobrili. Istočasno so glasovali o dokončni obliki konstitucije o božjem razodetju. Tudi to delo je že opravljeno. Sedaj glasujejo o dekretu: Apostolat laikov. Za osnutkom o verski svobodi je prišel v razpravo osnutek o Cerki in sodobnem svetu. Ta osnutek je 13. po vrsti. In prav številka 13 vzbuja največje zanimanje, ker gre pri tem za vprašanja, ki se tičejo ponajbližje težav, katera zadevajo tudi nekristjane. Osnutek je razdeljen v uvod in na dva dela; v prvem je govora na splošno o gledanju Cerke na današnji svet v tehničnem, kulturnem in gospodarskem razvoju; v drugem pa se obravnavajo nekatera določena

Konferenca kardinala Döpfnerja

Lep pogled na koncil in njegovo delo nam nudi konferenca kard. Döpfnerja. Zato se tu pri njej nekoliko dlje pomudimo. Monakovski nadškof kard. Döpfner je imel v ponedeljek, 13. septembra v dvorani koncilskega tiskovnega urada tiskovno konferenco ob pričetku četrtega zasedanja koncila. Kardinal je najprej omenil papežovo željo, ki jo je večkrat ponovil, da bi bilo to zasedanje zadnje, in navedel, da se s to željo strinja velika večina koncilskih očetov. Ko se je 11. oktobra 1962. leta koncil pričel, ni nihče mislil, da bo trajal tako dolgo. Komplicirani in mnogovrstni problemi so zahtevali pomembno dobo časa. Navzlic vsemu pa ni mogoče gledati na koncil, četudi je potreben v določenih odločilnih trenutkih človeške zgodovine in še posebej zgodovine Cerke, kot na reden dogodek za življenje in vladanje Cerke bodisi v središču bodisi na

vprašanja: mir na svetu, razdelitev materialnih dobrin med razvitimi in nerazvitimi deželami, demografski problem in kontrola rojstev, problem lakote in revščine na svetu.

Razprave o tem osnutku se vršijo že en teden. Potem ko so sprejeli predloženi osnutek kot osnovo za debato, so se pripravili številni koncilski očetje za besedo k posameznim členom. Vidi se pa, da bo ta osnutek še trd oreh, kajti kritik in različnih mnenj je na pretek. Gre pač za zadevo, ki je povsem nova tudi za koncil, saj o čem podobnem niso še nikoli razpravljali na nobenem koncilu. Poleg tega gre tudi za probleme, ki niso še teološko ne filozofsko jasni. Vendar smemo upati, da bodo to pot koncilski očetje le toliko složni, da bodo osnutek odobrili. Lani so ga namreč zavrnil in so ga zato morali v celoti predelati.

periferiji v posameznih škofijah. Zahteve same, preiti iz dobe študija v dobo izvajanja, vodijo k želji, da bi se koncilski dela zaključila; koncil je trenutek postanka, trenutek razmišljanja, revizije, obnove, iz katere morajo iziti izbire in smerice za nadaljevanje poti. Dokler koncil ne bo izčrpal vprašanj, ki si jih je postavil v razpravo, je vedno nevarnost za negotovost pri izvajanju odlokov, ki so bili že izdani. Razen tega podaljšano bivanje škofov izven lastnih škofij napravi praktično izvajanje koncilskih navodil vedno bolj počasneje. Koncilski duh, ki je sedaj prežet ljudi in čas, bo brez dvoma pospeševal dozorevanje in rešitev problemov, ki so danes morda še preveč komplicirani.

Kardinal je nadaljeval, da sedanje stanje dovoljuje predvidevati, da bo mogoče zaključiti drugi vatikanski vesoljni cer-

podjetjem in pa vrnitev k dobičku, ki naj bi ostalo podjetjem in s tem delavcem. Spoznali so pač, da celotno sovjetsko gospodarstvo tako kot je danes, ni dovolj uspešno. Kmetijstvo ne more nasiti sovjetskega prebivalstva, industrija pa ne ga dovolj obleči, obuti in mu dati primerne stanovanj. Po 50 letih komunizma si pa ljudstvo vsega tega in drugega želi. Ker dosedanje metode gospodarjenja tega ne morejo dati, menijo, da je treba iskati novih pobud, ker se jim bo sicer ljudstvo uprlo. Od večnih sanj in obljub tudi Rusi ne morejo živeti.

Papež v Združene narode

Svetega očeta bo na njegovi poti na sedež Združenih narodov v New York spremljalo 8 kardinalov, ki bodo zastopali vse kontinente. Ti kardinali so: Tisserant, dekan kardinalskega zbora, Agagianian, prefekt kongregacije za misijone, Gilroy iz Avstralije, Spellman iz New Yorka, Caggiano iz Buenos Airesa, Tatsuo Doi iz Tokija, in Rugambwa iz Afrike. Glasnik ameriške vlade je povedal, da se bo predsednik Johnson sestajal s svetim očetom.

Državni tajnik slavi 60 let mašništva

V četrtek, 23. septembra je pred zbranimi koncilskimi očetmi daroval sv. mašo državni tajnik kardinal Cicognani, ki je tisti dan slavil 60 let mašništva. Svete maše se je udeležil tudi celokupni diplomatski zbor. Sveti oče je poslal državnemu tajniku osebno pismo, v katerem kliče nanj božji blagoslov in se mu zahvaljuje za nesebično delo v korist Cerke.

kveni zbor pred božičem, ne da bi pritiškali na svobodo koncilskih očetov in pri polnem spoštovanju pravilnika. Stirje osnutki, o katerih je treba še razpravljati, so bili že izdelani na podlagi pripomb, ki so jih stavili koncilski očetje bodisi ustno bodisi pismeno; isto bi lahko rekli tudi o spremembah, ki so bile izvedene pri drugih sedmih osnutkih, o katerih bodo morali še glasovati. Ni še določen rok za konec četrtega obdobja koncila, je pojasnil kardinal Doepfner. To bo trajalo, dokler bo potrebno, ne da bi preveč pohiteli z deli. Verjetno bodo takrat, ko bodo končali z razpravo o štirih osnutkih, ki jih morajo še obravnavati, zmanjšati število glavnih koncilskih ali generalnih kongregacij, tako da bodo omogočili pristojnim komisijam, da bodo hitreje izvedle preučitev predlaganih spreminjalnih predlogov.

Nič ne prepoveduje, da ne bi mogle biti tudi javne seje za proglasitev konstitucij in odlokov, ki bi jih odobrili še pred koncem zaključnega zasedanja. Važnost četrtega zasedanja, tako je dalje pripomnil kardinal, pa ni odvisna samo od teh osnutkov in vprašanj. Resnično poslanstvo Cerke obstaja v prikazu evangelijske poslanice ljudem na način, da jih vodi h Kristusu. Cerkev se zanima za vse probleme, ki mučijo ljudi, toda jih obravnava v vidu svojega odrešiteljskega poslanstva. Vsa vprašanja, ki se obravnavajo v osnutku štev. 13 (ki govori o Cerki v današnjem svetu), so praktična posledica teološkega nauka, ki je izražen v konstituciji o Cerki.

Kardinal je zaključil svoj govor s tem, da je želel častnikarjem, naj bodo zvesti razlagavci koncilskih del pri javnem mnenju, in poudari, da ni misljenje koncila to, kar trdi eden ali več strokovnjakov, eden ali drugi koncilski oče, marveč samo tisto, kar odobri večina koncilskih očetov in objavili papežu v povezavi z vsemi škofi.

Primorski romarji v Palestini

V TRDNJAVI STARIH KRIZARJEV

Popoldne smo se peljali naprej proti morju in si ogledali pristanišče Acra. To je bila glavna postojanka križarjev, ko so osvajali Palestino. V mestu je še mnogo razvalin silnih trdnjav. Acra je bilo tudi zadnje mesto, ki so ga zavzeli Saraceni, ko so uničili latinsko kraljestvo v Palestini. Mesto je zelo zanemarjeno.

NA KARMELU

Sedaj smo se vozili proti jugu mesta Hajfe, ki je glavno industrijsko mesto izraelske države. Takoj nad mestom kraljuje kakih 300 m visoka gora Karmel. Na gori Karmel je znamenita cerkev karmelske Matere božje. Na tem kraju so bili verjetno prvi krščanski puščavnik in kasneje prvi menihi. Vsa gora Karmel je sedaj posejana z lepimi vilami in parki. Pripominjam še to, da Judje strogo spoštujejo svoj sobotni počitek. Vse je zaprto, ceste so skoraj prazne, po mestih ne vozijo javna prevozna vozila.

Z JEZUSOM NA GORI TABOR

Drugi dan, v nedeljo 29. avgusta, smo šli na goro Tabor, kjer se je Jezus spremenil pred tremi apostoli. Do vznožja smo se peljali z avtobusom, do vrha pa s taksiji. Gora Tabor je visoka 585 m in stoji kot velik stožec sredi ravnine. Na vrhu je precej ravnine. Zgrajena je množina cerkev, franciškanski hospic in razvaline nekdanjih utrd. Vrtovi so polni velikih, živordečih oleandrov. Z gore je krasen razgled na vse strani. Razumeli smo, zakaj je Peter rekel Gospodu: Dobro nam je tukaj biti. Naravnim lepotam se je pridružil še nadnaravno doživetje in sreča apostolov je bila popolna. Po kosilu smo se zbrali v senci ob cerkvi in dolgo časa prepevali. Pozno popoldne smo prišli domov.

OB GENEZARESKEM JEZERU

Urniki ponedeljka, 30. avgusta je bil izredno bogat. Takoj zjutraj smo se vkrcali na majhno motorno ladjo in se odpeljali preko jezera. Vožnja je trajala približno eno uro. Na nasprotni strani smo se izkrcali na velikem kolektivnem posestvu. Judje imenujejo tako posestvo *kibutz*. Na tem posestvu je okoli 700 ljudi in je tik ob sirski meji, zato so večkrat krvavi spopadi. Organizacija teh posestev je svojevrstna. Življenje na teh kolektivnih posestvih je protostoljno. Če se kdo naveliča, lahko posestvo zapusti. Nazadnje smo ugotovili, da je naloga teh kolektivnih posestev predvsem obramba meje.

Po kosilu v restavraciji ob jezeru smo odšli na krožno pot okoli jezera. Avtobus nas je pripeljal do kraja, kjer se jezero preliva v reko Jordan in nadaljuje pot proti Mrtvem morju. Nato smo dosegli lepa cerkev, katero upravlja benediktinski pater Hijeronim, doma iz Dalmacije, ki živi v Palestini že 30 let. Ob strani smo pustili goro osmerih blagov in šli do kraja, kjer je Jezus Petru izročil oblast nad Cerkvijo z besedami: Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce. Kraj je izredno idiličen. Na dogodek spominja lepa cerkev, ki ima pred oltarjem veliko skalo, na kateri naj bi prišlo do razgovora med Gospodom in Petrom. To skalo je papež ob svojem obisku poljubil.

Pot nas je peljala še dalje do Kafarnauma, ki leži na skrajnem severnem delu Genezarskega jezera. Od nekdanjega cvetočega trgovskega mesta ni ostalo nobenega sledu. Izpolnila se je Jezusova napoved nad mestom, ki se kljub številnim čudežem ni hotelo spreobrniti. Izkopali so le razvaline nekdanje sinagoge, v kateri je Jezus napovedal ustanovitev zakramenta sv. Rešnjega Telesa. Prebrali smo obširno evangelijsko poročilo sv. Janeza.

Sedaj pa smo se vrnili kakih 5 km nazaj na Goro blagov, katera se dviga kakih 300 m nad jezero in nudi krasen razgled na celo jezero in na okolico. Na gori blagov je lepa osmerokotna cerkev, dar italijanskih katoličanov. Ob petih popoldne smo v cerkvi opravili koncelebracijo — II duhovnikov je skupno maševalo. V večernem mraku, polni bogatih vtisov, smo se vrnili domov v Tiberijo.

TEŽKO JE BILO SLOVO

Cakalo nas je pripravljavanje kovčkov. Naslednjega dne moramo domov. Drugo jutro smo imeli nekaj težav z maševanjem, ker je v Tiberiji le ena sama cerkev posvečena apostolu Petru. Zgrajena je ob morju. Ima pa izredno lepo oltarno sliko, ki mi je ostala živo v spominu.

Nad oltarjem je naslikan Peter v preprostem čolnu kot ribič in z živimi očmi začuden gleda v daljavo. Nad njim pa plava Sv. Duh, ki vodi njegovo ladjico.

Ob osmih smo zapustili Tiberijo in Genezarsko jezero. Še enkrat smo se peljali mimo gore Tabor, še enkrat smo videli v daljavi Nazaret, potem pa je Galileja ostala za nami.

Spotoma smo obiskali Cezarejo, kjer so v Jezusovem času bivali zastopniki rimskega cesarja, tudi Poncij Pilat. Mesto je nekdanje štel 50 tisoč ljudi, a čas je tudi s tem mestom naredil svoje. Pesek je bil popolnoma zasul in mesto je izginilo v pozabo. Sedaj so začeli mesto odkopavati, a čaka še veliko dela. Iz Cezareje je bil stotnik Kornelij, ki ga je Peter krstil. Kosili smo v obmorskem mestu Nataniija, ki je zraslo v zadnjih 35 letih. Prej je bil tam sam pesek, sedaj pa je cvetoče obmorsko središče.

Po kosilu smo se odpeljali na telavivsko letališče, ki je v Lidi ali Lodu. Ob treh popoldne smo zapustili zemsko domovino božjega Odrašenika. Po šestih urah lepe vožnje smo dospeli v Rim.

Drugi dan smo se udeležili skupne avdicije svetega očeta v Castelgandolfo. Popoldne smo se po mestu vozili z avtobusom, a je vedno deževalo. Zvečer ob desetih smo bili na vlaku, a šele osemnajst ur kasneje smo dospeli v Trst.

STANKO ZORKO

Uradno so objavili program kratkega obiska, ki ga bo opravil sveti oče pri Združenih narodih. Pavel VI. bo odpotoval iz Rima proti New Yorku v ponedeljek 4. oktobra zgodaj zjutraj. Vrnil se bo v Rim v torek predpoldne.

Na sedežu Združenih narodov bo govoril ob 15.30. Po govoru bo pozdravil vse posamezne predstavnike 117 držav, ki so zastopane pri Združenih narodih. Zvečer ob 20.30 bo maševal za mir na njujorskem Stadionu. S tem obiskom hoče Pavel VI. opozoriti vse odgovorne, da je njihova dolžnost skrbeti in se truditi za mir med narodi in za mirno reševanje medsebojnih sporov.

Sprejem za opazovavce na koncilu

V soboto, 18. septembra je kard. Bea priredil sprejem za nekatoliške opazovavce na koncilu. Sprejem je bil v prostorih združenja Unitas. Na sedanjem koncilskem zasedanju je 99 opazovavcev. Na

zadnjem zasedanju jih je bilo samo 76, in na prvem 49. Kardinal Bea je opazovavce toplotno pozdravil in potem dejal, da se more ekumensko delo nadaljevati v zvestobi do resnice, v medsebojnem spoštovanju in v ljubezni. Kljub velikim težavam je delo za medsebojno zblizanje znatno napredovalo.

Lurška ozdravljenka se je poročila

V Kalabriji se je poročila z nekim karabinerjem Eliza Aloj, ki je svoj čas čudežno ozdravela v Lurdu. Leta 1958 je namreč Eliza odpotovala v Lurd, ker ji zdravniki doma niso mogli več pomagati. Trpela je za kostno jetiko in ji ni bilo več pomoči. V Lurdu so jo potopili v vodo in počutila se je bolje. Izginili so vsi znaki boleznj in se niso več nikoli povrnil. Letos je mesinski škof proglasil, da je njeno ozdravljenje pripisati čudežu. Sedaj se je srečna Eliza poročila in upamo, da bo njena družina res krščanska.

Dolinska občinska uprava in razlaščenje

Kakor je omenjeno v resoluciji svetovavcev Slovenske skupnosti v repentaborski in zgoniški občini ter svetovavcev Slovenske skupnosti v dolinski občini, namestila Industrijska pristaniška ustanova razlastiti še več slovenske zemlje. Predsednik ustanove ing. Visintin je med govorom ob otvoritvi podjetja »Illy« povedal, da je ustanova vložila prošnjo na vladnega komisarja za deželo za razširitev industrijske cone v Zavljah za nova dva milijona kvadratnih metrov na področju dolinske in miljske občine ter za 3.600.000 kvadratnih metrov za ustanovitev novega industrijskega področja na Krasu na ozemlju tržaške, repentaborske in zgoniške občine. Kar zadeva dolinsko občino, mislijo razlastiti ves prostor tik do Doline in Boljunca. Na dolinski Brdi med Zavljami in Mačkovičami mislijo postaviti novo naselje, kjer seveda ne bodo naseljeni Slovenci in bo spet v nevarnosti narodnostni sestav dolinske občine. Že večkrat smo omenili, kako je dolinska občinska uprava vse prelahko podpisovala dovoljenja za nove zgradbe v okviru industrijskega pristanišča in ni dovolj skrbela za zvišanje ponujanih cen. To je prišlo do izraza tudi pri dovoljenju v zvezi z gradnjo naftovoda. Obžalujemo, ker se občinska uprava ni zmenila za pravočasne pozive svetovavcev Slovenske skupnosti, ko bi se še dalo več pomagati. Prav posebno je treba obžalovati, da g. župan ni dal na dnevni red zadnje seje občinskega odbora resolucije svetovavcev Slovenske skupnosti, ki vsebuje poziv, naj župan ne podpisuje nikakšnega dovoljenja za gradnjo kakršnekoli naprave, ki se tiče naftovoda, dokler ne bo pravično urejeno vprašanje izplačila razlaščenih zemljišč in odškodnine za povzročeno škodo. Tu nastane vprašanje, ali g. županu res niso pri srcu koristi občanov, ki bi jih lahko zaščitili? Prizadeti razlaščenji vztrajajo pri zahtevi, da jih občinska uprava zaščiti z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago. Noben obzir do pristaniške ustanove ali družbe SIOT ni na mestu, ker ima družba, ki gradi naftovod, dovolj denarja, da vsaj pravično odškoduje tiste, ki jim vzame zemljo. Pozivamo tudi druga oblastva, da zaščitijo našo prebivalstvo!

Iz resolucije občinske liste, predložene na seji občinskega sveta dne 29. septembra se zdi, da voditelji te liste nočejo razu-

meti bistva tega vprašanja, ko napadajo tiste organizacije in posameznike, ki so doslej največ naredili za razlaščenje. Vprašamo jih samo: kdo je prvi opozoril na nevarnost, kdo je prvi zahteval sklicanje občinskega odbora (ki ga g. župan ni sklical, ampak je podpisal dovoljenje), kdo je vložil pravilne pripombe, kdo je vprašanje razlastitve tehnično in pravno preštudiral, kdo je vložil več resolucij s pravočasnimi zahtevami in kdo je vložil resolucijo, naj župan ne podpisuje dovoljenj za gradnje ter je g. župan ni postavil na dnevni red? To so nesebična dejanja v izključno korist razlaščenca, drugo so le besede in politična propaganda.

In kaj pravijo k vsemu temu socialisti, ki so zastopani tudi v upravi Industrijskega pristanišča?

K tej zadevi se bomo še povrnili, ker je naš list šel v tisk pred koncem seje dolinskega občinskega sveta.

RESOLUCIJA

Spoštovani gospod
Mihael Guštin
Župan - Repentabor

Trst, 25. septembra 1965

V zvezi z izjavami, ki jih je javno podal predsednik industrijske pristaniške ustanove ing. Visintin ob otvoritvi podjetja »Illy« na industrijskem področju 23. t.m., ko je napovedal, da bo treba razlastiti okrog 3.600.000 kvadratnih metrov v občinah Trst, Repentabor in Zgonik za ustanovitev novega industrijskega področja na Krasu, smatra skupina občinskih svetovavcev Slovenske skupnosti v občinskem svetu na Repentabru za nujno, da predloži občinskemu svetu v odobritev naslednjo resolucijo:

Občinski svet na Repentabru ugotavlja, da je vodstvo Industrijske pristaniške cone v Zavljah vložilo na vladni komisarijat v Trstu prošnjo za ustanovitev industrijskega področja na ozemlju občin Repentabor, Zgonik in Trst. V ta namen naj bi razlastili nič manj kot 3.600.000 kvadratnih metrov zemlje.

Občinski svet na Repentabru najodločneje protestira proti temu načrtu in ga odklanja iz sledečih razlogov:

Rdeči bogataši na račun zaslepljenih mas

Tednik »L'Operaio Cattolico«, ki izhaja v Vicenzi, je letos 11. julija prinesel zanimiv članek o komunističnih velikih v Italiji in o njihovi skrbi za »blagor« ljudstva. Takole pravi omenjeni članek:

V Rimu in okolici že nekaj časa vlada med funkcionarji, uradniki in raznimi drugimi uslužbenci tih odpor in nezadovoljstvo nasproti partiji, ki svojim delavcem ne jamči niti njihovih najosnovnejših socialnih pravic.

Proti tem pa se oglašajo voditelji partije ter njeni administratorji in pravijo, da je partija pač revna in da zato ne more za svoje podrejene plačevati toliko, kolikor bi jim pritakalo. Delavci seveda s tem niso zadovoljni in kot dokaz za to svojo nezadovoljnost navajajo, da živijo voditelji stranke v največjem luksusu, medtem ko se od njih zahtevajo nemožne žrtve.

TRJE »REVEŽI« IZ PARTIJSKIH VRHOV

Tako npr., pravi nadalje članek, je danes tajnik komunistične partije Luigi Longo, ki je še do leta 1945 živel v Rimu kot navaden meščan, danes bogataš, ki ima svoja posestva v Toskani in v Piemontu. Seveda vsa ta posestva niso napisana nanj, ker bi to dalo preveč v oči, ampak na neke sorodnike. In zato se sedaj njegovi uslužbenci po pravici sprašujejo, ka-

VPRASHUJETE — ODGOVARJAMO

Mojega sina so pred kratkim nagovarjali, naj bi se učil glasbe, zd se mi, da pri Glasbeni šoli, ali podobno. Ker je vedno dosti raznih agentov po naših vaseh, me zanima, če pri tej stvari gre res samo za ljubezen do glasbe, ali pa je v ozadju skrita nevarnost, da mladino počasi odvrnejo od življenja s Cerkvijo in pritegnejo v družbe, ki so veri nevarne. Morda jih bodo potem tudi porabili pri nastopih, katere pripravljajo ljudje, ki jim je vera in duhovnik deveta brigada. Slišala sem tudi v neki vasi, da taki dečki nočejo (ker jih tako učijo) več družbe ali na priveditve, romanja, kjer je zraven duhovnik, niti k cerkvenemu pevskemu zboru. Prosim, če odgovorite meni in s tem še marsikateri mami in očetu, ki jim je vera in verska vzgoja na prvem mestu.

Zaskrbljena bravka
KG s Krasa

Menimo, da gre za šolo, ki jo vodi Glasbena Matica. To je ustanova, ki je nje namen gojiti in pospeševati zanimanje za glasbo med slovensko mladino. Zato bi sama po sebi morala biti strokovna šola. Toda tisti, ki vodijo to ustanovo in jo financirajo, imajo z njo svoje določene namene: poleg pospeševanja glasbe želijo pač pridobivati mladino zase in za svoje cilje. Ti cilji pa vemo, da so širjenje marksizma. Ne moremo jim zaameriti; njihovo mnenje je, da je v marksizmu paradiz in zato želijo, da bi vsi ljudje dosegli ta paradiz, kakor želi Cerkve, da bi vsi ljudje prišli v nebesa. Vemo pa, da sta marksizem-paradiz na zemlji, in božje kraljestvo-paradiz v nebesih, nezdružljiva, ali eno ali drugo bo človek dosegel, ker ni mogoče služiti dvema gospodom. Zato se ne čudimo, če je uspeh te šole tudi tak, kot vi pišete. Čudimo se pa, da je toliko staršev, ki trdijo, da so krščanski, a tega ne razumejo.

ko se je mogel njihov šef v samo 20 letih tako krepko gospodarsko opomoči.

Drugi tak »svovražnik zasebne imovine« je komunistični poslanec Amendola. Ta je leta 1945 bil prav revnen zemljan; imel je izgovorjen le peti del neke skromne hišice, ki jo je z brati podedoval v ulici sv. Aleksija v Rimu. Danes pa ima Amendola dve razkošni stanovanji v Rimu, dve pa v Neaplju; obe stanovanji v Rimu sta seveda prepisani na sorodnike. Poleg tega je njegova last tudi ena izmed vil v Velletriju. Računa se tako, da ima danes Amendola 200 milijonov lir vrednosti samo v posestvih.

Tretji član teh nenadoma obogatelih je tudi Alicata, urednik komunističnega dnevnika »L'Unità«. Ta ima poleg stanovanja v Rimu tudi vilo na otoku Capri, katero cenijo na 80 milijonov lir.

TOVARISICA VDOVA

Vse te pa nadkriljuje »luksusna vdova«, kot jo imenujejo, oziroma druga tovarišica pok. Togliattija, Nilde Jotti. Pravijo, da dokler je bil Togliatti živ, je gđ. Jotti živela tako razkošno, da bi ji bila lahko nevoščljiva vsaka hollywoodska zvezda. Danes ima ta »tovarišica« krasno zbirko kožuhov, ki jih je kupila v Rusiji ter celo vrsto najdragocenejših draguljev, ki jih je prinesla iz Prage, iz Varšave in iz Budimpešte. Pravijo tudi, da je ta gospodična leta 1958 hotela postati kandidatinja na komunistični listi v Reggio Emilia. Ker pa so se tamkajšnji komunisti temu uprli, je bil župan na njeno povelje takoj odstavljen. Takoj nato je zahtevala kandidature v Bologni ter jo je tudi dosegla. Zahtevala je nadalje, da hoče postati voditeljica vseh komunističnih žena in tudi to se ji je izpolnilo. Končno je zahtevala še vstop v vodstvo partije in tudi to se ji je posrečilo.

V tem času je gđ. Jotti lastnica dveh krasnih vil, od katerih je ena v Rimu, druga pa v okolici Albana.

Po Togliattijevi smrti je gđ. Jotti 15 dni nosila žalno obleko, potem pa se je vrnila k prejšnjemu razkošju.

Danes živi v svoji lepi vili v Montesoru v okolici Rima. Na razpolago ima lastnega šoferja in seveda tudi luksusen avto, vrtnarja, sobarico, osebnega stražnika in zdravnika. Vse to plačuje seveda partija, oziroma bolje rečeno delavci vseh vrst, ki se morajo boriti za vsakdanji kruh. Kdor bi tega ne verjel, naj piše na upravo »L'Unità« ali pa na tajništvo komunistične partije; tam bo dobil vsa pojasnila. Če pa bi slučajno imel priliko ob 9^h zjutraj biti v ulici Botteghe Oscure v Rimu, kjer ima sedež komunistična partija, bo videl, kako se takrat gđ. Jotti pripelje tja s svojim šoferjem.

Do tu tednik »L'Operaio Cattolico«. Naprej pa naj razmišlja vsak sam!

Gorica po gospodarski reformi v Jugoslaviji

Gospodarstvo Gorice je zelo občutljivo za ekonomske razmere v sosedni Sloveniji. Dokler niso leta 1955 odprli meje za maloobsejni promet, je bila Gorica zelo mrtvo mesto; mnoge trgovine so komaj zivotalile. Potem pa so se razcvetele. Raštel, Gosposka ulica (Carducci), Travnik so znova zadobili nekdanjo podobo; trgovci so zadihali in tudi prenovili svoje trgovinske prostore.

To je trajalo do letošnjega julija, ko so v Jugoslaviji razvednotili dinar. Od tedaj naprej je po mestu manj Jugoslovancev in še tisti manj kupujejo kot so prej. Zato pa je narasel promet v Novi Gorici in Sempetru. Reka odjemavcev se je namreč preusmerila: sedaj so ljudje iz Italije, ki hodijo kupovat v Jugoslavijo. To se jim izplača zaradi ugodne zamenjave dinarja: sto lir za dvesto din. Tako so v Novi Gorici zamenjali v mesecu avgustu lir za 400 milijonov din (to se pravi za 200 milijonov lir); prej pa so v celem letu zamenjali komaj 800 milijonov din. Bencina so samo v Novi Gorici prodali v istem mesecu za nad 80% več kot prejšnji mesec. V Modnem domu v Novi Gorici in v Manufakturi so v avgustu prodali za 14 milijonov din blaga, prej pa v sedmih mesecih komaj za 23 milijonov. Prodaja se je v celem letu povečala za 150%.

Kaj bi imela povedati šele gostinska podjetja, mesnice, trgovine s čevlji in druge, saj je znano, da so vedno polne kupavcev z italijanske strani.

Jugoslavlani so torej dosegli, da bodo po reformi dobili več tujih deviz; gorški trgovci pa so že protestirali. V njih imenu se je oglasil g. Brama, ki je na seji Trgovinske zbornice omenil, da vzneumljivo pada prodaja bencina in goriva v stari Gorici.

Mednarodno romanje katoliških ciganov v Rim

Kako vesoljna in vseobsegajoča je rimsko katoliška Cerkev pričla znova zadnji padež, ko se je nad tri tisoč ciganov zbralo v Rimu na svojem prvem mednarodnem romanju v sveto mesto. Prišli so v petek 24. septembra in s svojimi pitnimi oblekami preplavili ulice od trga Petra do koloseja. Na 26 avtobusih z neštetiimi osebnimi avtomobili so prišli na trg sv. Petra, kjer so v baziliki pričali svojo vero v francoskem, nemškem, španskem in italijanskem jeziku, nato še v svojem ciganskem jeziku. Bilo je prvič v zgodovini vatikanske bazilike, da se je pod njenimi oboki razlegel ciganski jezik. Njihovim molitvam je nato sledila edinstvena ciganska glasba na violini. Sv. očeta so pozdravili s pesmijo, ki jo zapeli v vseh jezikih po istem besedilu: »Ti si moj pastir«.

Na nedeljo popoldne je sv. oče prišel na ciganski tabor v Pomeciji in tako prejel med cigani večji del svojega 68. rojstnega dneva. Vse je bilo pripravljeno za slovesen sprejem in za sv. mašo, ki jo je imel darovati sv. oče. A silen naliv marsikaj preprečil in preplaval pripravljene prostor, da so morali oltar prenesti

na varnejši kraj. A to ciganov ni prav nič vznemirilo, vajeni kot so vsakršnega vremena. Ko je nek časninar vprašal postavnega cigana, da če se jim je hudo godilo to noč, ko je bil tak naliv, ga je začudeno pogledal. »To so stvari, ki nam jih pošilja naš Gospod,« je mirno odgovoril.

Sv. očeta so cigani pozdravili s silnim navdušenjem. Takega sprejema ni bil deležen še nikdar v življenju. Ciganski otroci so mu podarili šopke rož in ga pozdravili. Sledila je sv. maša v latinskem jeziku. Evangelij so pa prečitali v vseh glavnih jezikih. Sv. oče je imel nato govor in s prisrčnimi besedami pozdravil cigane. Rekel je: »Dragi cigani, dragi nomadi, dragi popotniki, ki ste prišli iz vse Evrope, vam vsem naš pozdrav. Naš pozdrav vam, večni romarji, prostovoljni brezdomci, begunci v večnem tavanju, brez doma in domovine, brez dela in pri vseh osovraženi. Danes,« je nadaljeval sv. oče, »ste se na vašem večnem tavanju brez cilja ustavili na važni postojanki. Sv. Cerkev vas pozdravlja ne samo kot člane in prijatelje, temveč kot brate in sinove. Veseli smo, da vas lahko v imenu te Cerkev pozdravimo in blagoslovi-

mo.« Sv. oče je nato izrekel željo, da bi jim to srečanje prineslo veliko duhovne tolažbe in jim vrnilo zaupanje v Boga in v človeštvo, ki se je danes v marsičem spremenilo in izboljšalo. Naj bi bili povsod, kjer se bodo na brezkončnih cestah sveta še ustavili, deležni gostoljubnega sprejema in naj bi tudi oni za seboj pustili le lepe vtise. Vzpodbujal jih je tudi, naj bi se naučili kakega rokodelstva in si s tem služili vsakdanji kruh.

Ob evangeliju so cigani darovali sv. očetu krasno izdelano monštranco, ki predstavlja žično polje nacističnih taborišč, kjer je umrlo na stotisoče ciganov. Med sv. mašo je sv. oče podelil prvo sv. obhajilo večjemu številu ciganskih otrok. Po sv. maši je kronal z zlato krono lepo soho Matere božje z Detetom, ki jo je izdelal nek valgardenski cigan. Zadržal se je še v prijaznem pogovoru s prvobhajanci in se nato med silnim navdušenjem poslovil. Dež je neprestano lil in preprečil marsikatero točko, ki bi jo cigani radi izvajali na čast sv. očetu, najvišjemu obiskovavcu, ki je kdaj koli stopil pod njihove šotore.

Zvečer so cigani kljub slabemu vremenu uprizarili na prostem krasno delo španskega umetnika cigana: svetopisemsko priliko o kralju, ki je pripravil ženitnino svojemu sinu in povabil mnoge, ki pa so s praznim izgovorom povabilo zavrnili. Delo in izvajanje samo je bilo na taki umetniški višini, da bi zaslužilo, da bi prišlo na vse največje odre sveta.

Solska mladina v katoliških šolah v ZDA

Pet milijonov 700.000 je novih gojencev v ameriških ljudskih in srednjih katoliških šolah. To je najvišja številka, kar so jih doslej dosegli.

(r+r)

Novi katekizmi za osnovne šole

Katoliško tiskovno društvo v Gorici je izdalo nove katekizme za 3., 4. in 5. razred osnovnih šol. Katekizmi so povzeti po tekstih, ki so ga slovenski ordinariji odobrili za pouk verouka na osnovnih šolah v Sloveniji.

Vsi trije katekizmi so bogato ilustrirani, posebno lep bo tisti za 5. razred, ki ga krasijo originalne risbe umetnika K. Palčiča iz Trsta.

Poleg vprašanj in odgovorov primernih za vsak razred posebej je v katekizmu tudi kratka razlaga, ki se opira predvsem na svetopisemsko dogodke. Ob koncu vsake kateheze je tudi kratka nabioga, ki naj jo otrok napravi doma, in pa nauk za življenje. Saj katekizem ne sme biti zgolj učenje na pamet in priprava nalog, temveč mora otroka navajati na izvajanje spoznavnih naukov v vsakdanjem življenju.

Vsi katekizmi so okusno vezani. Naročajo se pri založnici: Riva Piazzutta 18. Ceno: katekizmi za 3. in 4. razred 500 lir, katekizem za 6. razred pa 600 lir.

Z izdajo teh katekizmov je KTD v Gorici želelo priskočiti na pomoč našim katehetom na slovenskih šolah, ki so bili zadnja leta praktično brez katekizmov. Stari so pošli in tudi niso bili več uporabni za sedanje šole, kjer temelji pouk na aktivni in nazorni metodi, novih iz Slovenije pa tudi ni bilo mogoče dobiti, ker so zmanjkali celo za tamkajšnje otroke. Tako se je KTD odločilo, da si prevzame to veliko denarno breme in založi nove katekizme. Upajmo, da jih bodo gg. katehete tudi z uspehom uporabljali, otroci pa se iz njih uspešno učili. Nove katekizme priporočamo tudi za slovenske šole v izseljenstvu, kjer imajo slovenske tečaje. Prišli jim bodo zelo prav tudi za učenje slovenskega jezika.

Razgovor s Cvetkom Vendraminom

Gorici, v pasaži nove Montove palače razstavlja Cvetko Vendramin. Razstava je od 30. septembra. Obiskali smo razstavo in se srečali tudi z umetnikom. Pri razgovoru smo mu zastavili nekaj vprašanj:

»Vendramin, v dnevnih časopisih smo videli, da ste študirali v Modeni. Kaj ste študirali iz Italije?«

»Ne, jaz sem iz Nove Gorice, kjer sem študiral kot geometer na tamkajšnji občini. Sem pa študiral tudi v Modeni, ker me tam do leta 1945 bival s starši.«

»Vidimo, da so vaše slike nekaj čisto prave, česar nismo še videli v tej glavni dvorani. Bi nam lahko kaj povedali o svoji umetnosti?«

»Jaz slikam na steklo, tako kakor so slikane najstarejše slovenske in sploh slovenske slike. Rabim pa posebno tehniko, da mi poleg barv se poslužujem še raznovrstnih kristalov, ki, kot vidite, dajejo močan odsev mojim slikam. Kristale ležim na steklo nekako tako kot delajo mozaiku.«

»Kakšne motive pa najrajši slikate?«

»Kot pričajo tu razstavljenе podobe, sem do sedaj omejeval predvsem na motive ljudskih noš. Tukaj npr. imate goriško narodno nošo. Tam je furlanska folklor, tam slikam tam zopet makedonska.«

»Sledim si slike, ki res zelo živo in podoben upodabljajo razne narodne noše iz makedonske, srbske, zlasti slovenske folklore, pa tudi furlanske, tržaške, istrske. Vse zaživ v tisoč letih, posebno ko posveti na podobe različna luč. Pa zastavim novo vprašanje:«

»Ali se že dolgo bavite s to vrsto slik?«

»Več let. Sprva sem rabil kose papira, pa ni šlo, kot sem želel. Potem sem posvetila ideja, da bi bil učinek boljši, ko bi rabil barvane kristale. Zastavim in res se mi je posrečilo, kot lahko vidite.«

»Oprostite, če zastavim še eno vprašanje: Ali ste že razstavljal kje drugje razen tu v Gorici?«

»Razstavljal sem v Novi Gorici in dosegel lep uspeh, saj sem prodal dve svoji največji sliki. Eno je kupil Park Hotel v Sempetru. Potem sem dobil vabilo od goriške Pro loco, naj pridem v Gorico in sem prišel. Tu opažam, da se ljudje zelo zanimajo za mojo razstavo, saj mi zatrjujejo, da že dolgo ni bilo na kakšno razstavo toliko obiskovavcev kot na teje moji.«

»Temu se ne čudim, pristavim, ker tukaj ima človek kaj gledati in tudi občudovati, dočim mora navadno šele študirati, kaj umetnik hoče izraziti. Vendar me zanima še, ali imate kake načrte za prihodnost?«

»Dobil sem vabilo, da bi šel razstavljal v Verono, a se najbrž ne bom odzval. Stroški so preveliki in jaz imam družino. Poleg tega je moj namen, da bi se poskusil s to svojo tehniko tudi v cerkveni umetnosti. Mislim, da bi uspel. Oprema kake krtinice ali tudi kake oltarne slike bi bila moja želja. V tem oziru sem že govoril z nekaterimi duhovniki pri nas. Ali bo kaj iz tega, bomo pa videli.«

Prijazno me spremlja od slike do slike, pojasni še to in ono. Pokadiva cigareto, potem se odločim: »Zelo rad bi, da bi ostala vsaj ena podoba tudi v starji Gorici. Morda tale goriška narodna noša. V lep okras bi bila v našem Katoliškem domu.« Pogodiva se za ceno in sva zadovoljna oba, on in jaz. Voščim mu še obilo uspeha in novega napredka v njegovi originalni tehniki, zlasti da bi mogel z njo okrasiti tudi kako našo cerkev. Tako se posloviva.

Ob zaključku izražam še upanje, da se bodo odzvali dobrotniki slovenske umetnosti in KD ter pomagali odplačati kupljeno podobo. Nekateri so to že obljubili. (r+r)

razlagal z rekom: Sova sovi oči ne izkljuje.

OBTOŽNICA

Ob dveh popoldne je bil gospod Simon že v bistriškem župnišču. Župnik mu je povedal, kako je opravil pri poveljniku. Sedaj je moral še dušebrižnik iti osebno k njemu na razgovor.

Dušebrižnik se je bistriškemu zahvalil za vso zaslombo in se takoj odpravil na pot. Kolikor bliže je bil orožniški postaji, toliko bolj je rasteel strah in toliko močnejše mu je bilo srce.

Čeprav je nosil s seboj robec, ki ga je bil našel na pokopališču, mu je bil vsak korak težji in grlo vsak trenutek tesnejše. Bal se je, da se kljub župnikovem posredovanju utegne zadeva zanj slabo končati. Morda pa le vsi izgovori in dokazi ne bodo nič pomagali in ga pošljejo v Volšperk, da se iznebijo neljubega Auslenderja. Saj ni izključeno, da slemeniški nacisti delajo po navodilih od zgoraj in sporazumno z državno oblastjo!

Poveljnik orožniške postaje je bil izobražen, starejši človek in je gospoda Simona dosti vljudno sprejel. Povabil ga je, naj sede nasproti njemu. Iz predala je

vzel obtožnico in dvoje pisem in dušebrižnika uradno vprašal:

»Oprostite! Da ne bo spet kake zamenjave, ste vi duhovnik, ki stalno biva na Slemenici?«

»Da, jaz sem.«

»Vi ste Jugoslovan, kajne?«

»Ako nisem izgubil državljanstva, sem še, čeprav sem se rodil v Avstriji za časa cesarja Karla.«

»Da, tista nesrečna vojska! Imate uradno dovoljenje za bivanje v avstrijski republiki?«

»Imam.«

»Ali imate pri sebi osebno izkaznico?«

Gospod Simon je poveljniku predložil zahtevani dokument.

»Protivam dobivam zadnje čase zelo resne ovadbe. Včeraj jih je preiskovalna komisija skušala preveriti na kraju samem in je zbrala še celo vrsto novih obtožb. Danes sem dobil spet novo zelo težko ovadbo, ki gornjim daje še večjo moč.«

»Vem to. Prinesla vam jo je danes zjutraj ista ženska kot zadnjič.«

»Kako to veste?« je začudeno vprašal poveljnik.

Goriškem vsako leto, ali v mestu ali v kakšni večji vasi.«

S tem v zvezi povejmo še, da so imeli svoj kuharski tečaj tudi naši skavti. Ko so namreč zvedeli, da so v Gorici sestre, ki učijo kuhati, so se obrnili na Vodstvo tečaja in zaprosili, da bi tudi nje naučili, kar potrebujejo skavti na taborjenju. Sestra Ema se ni dala dvakrat prositi in je rada pristala na to. En teden je trajal pouk za skavte. Udeležilo se ga je devet fantov. Ob koncu so vsi srečno prestali izkušnjo, ko so pripravili skavtsko večerjo in se postavili tudi z okusnim pecivom. Tako imamo v Gorici ne samo kuharice, nego tudi kuharje. Če ne verjamete, pridite prihodnje leto na skavtsko taborjenje, pa boste videli.

***

Ob koncu se vse udeležence gospodinjskega tečaja in tudi skavtje zahvaljujejo sestram za njih trud in požrtvovalnost, zavodu sv. Družine pa za gostoljubno streho.

Prvi kongoški trapist

Dne 15. avgusta je napravil slovesne zaobljube prvi kongoški trapist brat Edward Mununu. Slovesnost se je izvršila v opatiji Naše Gospe v Kalahari.

»Kaj ne bi vedel! Kar vedo trije, vedo vsi ljudje,« gospod Simon še ni hotel vsega povedati.

»Zdi se, da vi veliko veste. Toda pojdiva po vrsti! Prejetih ovadb nisem maral pošiljati nadrejenim, ne da bi vas o slemenških dogodkih prej osebno zasljal. Zato vam hočem najprej prebrati poročilo preiskovalne komisije in sicer točko za točko, nakar boste imeli priložnost, da obtožbe zavrnete, oziroma se v celoti ali deloma priznate za krivega. Obtožnica vam očita:

Prvič, da ste na podlagi zastarelih statistik utemeljevali upravičenost jugoslovanskih zahtev po Spodnji Koroški;

drugič, da za Spodnjo Koroško niste marali sprejeti dejstva naravne asimilacije, po kateri se je v njej zaradi višje kulture nemštvo, to je nemški jezik in nemška oziroma avstrijska narodna zavest, docela in dokončno utrdilo;

tretjič, da ste smatrali v sporu med krščansko Avstrijo ter komunistično in balkansko — »no, to je morda rečena malo prehudu!« — Jugoslavijo posredovanje Vatikana v korist prvi za neprimerno;

četrtič, da ste vztrajali na stališču, da v atomski dobi Karavanke ne predstav-

Radio Trst A

Teden od 3. do 9. oktobra 1965

Nedelja: 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Kralj morja«. Prvi del. — 12.00 Nabožne pesmi. — 12.15 Vera in naš čas. — 15.30 »Večer z oboževavci Džune June«, radijska komedija. — 18.30 Kino, včeraj in danes - pripravil Sergij Vesel. — 21.00 Vokalni ansamble »Champan College Madrigal Singers«.

Ponedeljek: 11.45 Italijanski akvarel. — 12.15 Brali smo za vas. — 18.00 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 19.15 Kulturni zakladi naše dežele: Giovanni Comelli: (14) »Zbirka Garzolinijev v Trstu«. — 21.00 Mario Zajfred: »Wallenstein«, opera v treh dejanjih in šestih scenah.

Torek: 12.15 Naš vrt, pripravila Bogdana Cernigoj. — 18.30 Koncertisti naše dežele. — 21.30 Humoreske preteklega stoletja: Fran Erjavec: »Črtice iz življenja Schnakschnepferleina«.

Sreda: 11.45 Tržaški motivi. — 12.00 Alessandro Manzoni: Zaročnica: (18) »Renzo in Lucija končno poročena«. — 18.00 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 18.30 Slovenska klavirska glasba. — 19.15 Antologija Ivana Trinka: Rado Bednarik: (8) »Slika in glasba«. — 21.00 Simfonični koncert. Dirigent Noriteru Hamada. V odmoru (približno ob 21.40) Knjižne novosti: Fran Jeza: »Alberto Moravia in njegov roman »L'attenzione«.

Četrtek: 12.00 Iz slovenske folklore: Niko Kuret: »Zgodbe z vseh vetrov«. — 19.00 Pisani balončki, radijski dnevnik za najmlajše. — 20.35 Podoknice v slovenski pesmi. — 21.00 »Sence iz preteklosti«, detektivska radijska igra v dveh delih, ki jo je napisal Josip Tavčar. — 22.45 Slovenski solisti.

Petek: 11.45 Italijanski pevci in ansambli. — 12.15 Zenski tednik, pripravila Jadviga Komac. — 18.00 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 18.30 Slavnih dirigentov in skladateljev v Trstu: Bernardino Molinari in Victor de Sabata. — 19.00 Pevski zbori Furlanije in Julijske krajine: Zbor »Ermes Grion« iz Tržiča, ki ga vodi Aldo Policardi. — 19.15 Zlata žlica, pripravila Tone Penko. — 20.35 Gospodarstvo in delo. Urednik Egidij Vršaj. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 22.00 Zgodovina evropskih ustav: Carlo Ghisalberti: (11) »Zlata doba konstitucionalizma«.

Sobota: 12.15 Največ, najvišje, najdlje - mozaik prvenstev in rekordov. Pripravil Dušan Pertot. — 15.00 Glasbena oddaja za mladino, pripravil Dušan Jakomin. — 16.00 »Volans«. Oddaja za avtomobiliste. — 17.20 Drugi Vatikanski koncil. Poročila in komentarji o Vesoljnem cerkvenem zboru. — 17.30 Bodoči solisti. — 19.15 Družinski obzornik. Ureja Ivan Theuerschuh. — 20.35 Teden v Italiji. — 20.45 Zenski vokalni kvartet iz Ljubljane, ki ga vodi Slavko Mihelčič.

Zastrupljene sestre

V neki vasi blizu Turina je pet redovnic šlo v gozd in nabralo nekaj gob. Pripravile so jih za kosilo in jih s slastjo pojedle. Ponoč pa je postalo slabo drugi za drugo. Prepeljali so jih v bolnišnico, kjer so ugotovili, da so se zastrupile z neko najbolj strupeno gobo. Po več dneh neuspešnega zdravljenja je po silnih mukah umrla s. Marija Broggin, stara 32 let. V tork je umrla tudi sestra Eletta stara 28 let; ostale tri pa upajo, da jih bodo rešili.

ljajo nikakšne naravne meje proti komunistični Jugoslaviji;

petič, da ste primerjali Spodnjo Koroško za Južno Tirolsko, kakor, da bi Spodnja Koroška imela iste pravice kot jih ima Južna Tirolska, ko je splošno znano dejstvo, da gre ondi za več stotisoč strnjeno naseljenih zavednih Nemcev, ki so bili še pred kratkim pravi gospodarji dežele, tu pa gre le za ostanke neklih nezavednih Vindišarjev brez določene narodnosti, ki so se že docela vtrstili v avstrijsko narodnost in kulturo in nočejo nič slišati o Jugoslaviji;

šestič, da ste napovedovali, da se bo Južna Tirolska zaradi tujih šol poitalijančila, čeprav bi morali vedeti, da imajo Avstrijci v Italiji čisto nemške šole in vse napise dvojezične;

sedmič, da ste trdili, da je Avstrija Spodnjo Koroško mačehovsko upravljala in da je sploh ne smatra za dokončno avstrijsko ozemlje;

osmič, da ste izjavili, da bi razbili radio, ako bi ljubljanska radiooddajna postaja prinašala nemški program, pa čeprav bi to trajalo le nekaj minut dnevno;

(se nadaljuje)

MEJA 37

sem sem se v osebnem razgovoru z gospodom Simonom prepračil, da protidržavni dejanji, ki se mu očitajo, ni zahteval niti ni bil pri njih soudeležen, niti ni bil o njih predhodno obveščen, za svojo duhovnega sobrata ne prosim naklonenosti, temveč le nepristranost, čeprav imam, da bo za vas težko soditi nepristransko, ker gre na eni strani za domovino, na drugi strani pa za nezaščiten tujca. Ker sem nadalje prepričan, da bila protidržavna dejanja izvršena z namenom, da se onemogoči ali vsaj otežuje bivanje duhovnika na Slemenici, da bo oblast razkrila prave krivce in razenovala podlo zvrčanje krivde na duhovnika Cerkev na Slemenici.«

GORIŠKE NOVICE

Ob tej lepi kapelici, ki se dviga na pobočju Kalvarije v Podgori, bomo v nedeljo, 3. oktobra Marijini častivci iz bližnje in daljnje okolice zaključili marijansko slovesnost, ki se bo pričela v cerkvi ob 14.30 z litanijami, se nadaljevala s procesijo po vasi in končala s sv. mašo pred Marijinim oltarjem na kraju, kjer so Podgorci med zadnjo svetovno vojno bili deležni v taki meri njegove varstva in pomoči. Svoji nebeski Materi se bomo oddolžili z veliko in pobožno udeležbo pri procesiji; okrasili bomo svoje domove ob njeni poti in sploh napravili vse, kar bo v naši moči, da bo naša vas Marijo dostojno počastila in proslavila.

Nadškof pri papežu

G. nadškofa msgr. Pangrazia je sveti oče v petek, 24. septembra sprejel v posebni audienci. Bil je to eden rednih obiskov, ki jih škofje napravijo pri sv. očetu, da mu poročajo o položaju v svojih škofijah. Sv. oče je dal poseben blagoslov za vse vernike v nadškofiji.

Novi kanonik-teolog

Goriški nadškof je imenoval msgr. dr. Rudija Klinca za kanonika-teologa stolnega kapitlja v Gorici. Do sedaj je msgr. Klinec bil le navaden kanonik, sedaj je dobil mesto teologa v kapitlju. Naloga kanonika-teologa je, da skrbi za pastoralne konference mestne duhovščine, da pridiga ob izrednih priložnostih v stolnici ter na splošno skrbi za prospeh bogoslovnega znanja v škofiji. Gospodu kanoniku, ki je tudi škofijski kancler, iskreno čestitamo k novemu napredovanju.

Dva obiska v Gorici

Pretekli teden smo imeli v Gorici dva izredna obiska. Iz Argentine je prišel msgr. Orehar, direktor slovenskih izseljenskih duhovnikov, ki se že tri mesece mudil v Evropi, da tu obiskuje razne izseljenske duhovnike in urejuje tudi razne zadeve, ki se tičejo dušnega pastirstva med slovenskim izseljenci. V tem poslanstvu je bil tudi v Rimu. V nedeljo smo msgr. Oreharja slišali najprej po radiu, ko je maševal in govoril ob 9. uri pri maši v Rojanu, zvečer pa v Gorici, kjer je imel pridigo pri večerni maši pri Sv. Ivanu.

Pri tej maši je bil navzoč tudi p. Rudež iz Zambije (Severne Rodezije). Tudi ta naš slovenski misijonar se mudil na oddihu v Evropi. Sedaj se je ustavil v Gorici in bo tu ostal nekaj tednov. Tako smo v nedeljo imeli pri maši pri Sv. Ivanu duhovnike iz treh kontinentov: maševal je duhovnik iz Gorice, pridigal duhovnik iz Južne Amerike, stregel pa je misijonar iz Južne Afrike. Kaj takega se ne zgodi vsak dan.

Tudi letos v Podgori slovenski otroški vrtec

Tudi letos se bo v Podgori otvoril slovenski otroški vrtec. Zagotovljeno je zadostno število otrok. Poučevala bo ista učiteljica kot lansko leto.

Slabši je položaj na slovenski osnovni šoli v Podgori, kjer je vsako leto manj otrok. Nezavedni slovenski starši vpisujejo svoje otroke rajši na italijansko šolo.

Sovodnjska občina v prid učencem

Sovodnjski občinski odbor je sklenil prispevati srednješolcem, ki obiskujejo goriške srednje in strokovne kakor tudi višje srednje šole, denarno pomoč za nakup knjig in za prevozne stroške.

Učencem enotne srednje šole, katerih starši niso premožni, bo občina nudila pomoč v znesku 20.000 lir in 60 lir dnevno za prevozne stroške. Učencem iz Vrha pa bo nudila dnevno 100 lir za prevozne stroške. Za učence višje srednje šole bo znašal prispevek za knjige 30.000 lir. Te podpore bodo deležni učenci, ki stalno bivajo

V četrtek, 7. oktobra ob 20.30 bo v Katoliškem domu v Gorici

I. KULTURNI VEČER

v novi sezoni. Nastopila bosta dva predavatelja, g. Bogomil Breclj, ki bo kazal skioptične slike o mučencih iz Ugande, ter p. Radko Rudež DJ, ki bo govoril o misijonih v Zambezi (Severni Rodeziji), kjer misijonarji že 7 let.

Vstop prost. Vabljeni vsi!

ko število točk sta prejeli tudi podjetji Cappelletti iz Selc in Stavro-Santarosa. Poleg teh so bili nagrajeni še številni drugi razstavljalci, med njimi tudi dva slovenska vinogradnika Stanislav Keber iz Plešivega in Alojz Bužinel iz Pradisisa pri Krminu.

Števerjan

Obisk deželnih odbornikov

Na povabilo števerjanskega župana gospoda Klanjščka, sta obiskala v ponedeljek Števerjan deželna odbornika Masutto in Coceanni. Akoravno ni bilo vreme povsem primerno za tak obisk je vsekakor upanje, da ni bilo zaman. Ze pred dobrim mesecem je bil naš župan v Trstu, kjer je predložil odgovornim deželnim oblastem naše najnujnejše potrebe; tako sfaltiranje cest, ureditev javne razsvetljave, gradnjo ljudskih hiš in še druge. Na obisku sta mogla odbornika od blizu ugotoviti, da so ti problemi zares za našo občino prevažni.

Prišla sta popoldne ob treh. Po kratkem pozdravu g. župana, je bil na občini sestanek, kateremu je prisostvoval občinski odbor, dr. Škerk ter občinski tajnik. Tu so vnovič prečetrjali najvažnejše probleme. Izgleda, da bo prišlo v najkrajšem času do asfaltiranja glavne poti Grojna-Sovenca ter do gradnje dveh ljudskih hiš. Skušalo se je najti rešitev še za druga

vprašanja, tako za javno razsvetlavo, ureditev občinskega in šolskega poslopja v Britofu ter znižanje cene za vodo. Deželna odbornika sta pokazala res veliko zanimanje za naše probleme in sta zagotovila županu vsestransko pomoč. Da je potrebno temeljito popravilo cest, sta ugotovila tudi sama, ko sta se vračala domov skozi Valerišče in Jazbine in bi bilo verjetno lažje tu voziti, zaradi zadnjih nalivov, s čolnom kot z avtomobilom. Pri ogledu vasi sta ju spremljala g. župan Klanjšček Stanislav ter podžupan Ciril Terpin.

***

Stare briške korenike nas zapuščajo. Dne 20. septembra je umrl po doigi boleznii Graunar Jožef iz Ščednega. Učakal je 79 let.

Istega dne pa je umrl v goriški bolnišnici Humar Jožef, občinski svetovavec. Bil je prava tipična briška duša. Ob odprtem grobu se je od njega poslovil tudi župan, ki se mu je zahvalil za vse, kar je dobrega storil za našo vas.

Bog jima daj miren počitek. Svojem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Novi pokrajinski odbor

Potem ko so se zedinili o sestavi občinskega odbora v Gorici, so se stranke levega centra sporazumele tudi glede sestave novega pokrajinskega odbora. Sestavljali ga bodo zastopniki treh strank levega centra in sicer demokristjani, demokratični socialisti in socialisti. V odbor so kot zastopnika socialistov sprejeli tudi slovenskega socialista Marka Waltritscha. Predsednik bo še nadalje G. Chientarolli.

Tako bomo imeli slovenskega zastopnika v občinskem mestnem odboru dr. Sfiligoja, ki zastopa SDZ, in v pokrajinskem g. Waltritscha, ki zastopa socialiste. Zastopnik dr. Kranner je izjavil, da bo podpiral novo pokrajinsko vlado od zunaj.

K vstopu Slovenca v pokrajinski odbor ni bilo posebnega nasprotovanja od nobene strani, kar znači, da so duhovi v Gorici dokaj bolj strpnji kakor v Trstu.

TRŽAŠKE NOVICE

Naftovod in korist naših ljudi

Mirno lahko rečemo, da bi razlaščenec zaradi naftovoda trda predla, če bi ne bil na pobudo Slovenske skupnosti ustanovljen Odbor za pomoč razlaščenec s sedežem v ulici Machiavelli 22. V drugem članku lahko beremo, kako je dolinska občinska uprava ves čas razlaščevanja vse premalo branila koristi svojih občanov, da ne omenjamo, kaj vse je bilo zamujeno v zvezi z naftovodom. Za vse imamo na razpolago črno na belem. Tudi konzorcij se je premalo posvetil tehnično-pravnim vprašanjem, tako da so bile zavrnjene vse pripombe (menda 132) na prefekturo, ko je bil objavljen prvi seznam razlaščenec, medtem ko nam ni znano, če je vložil konzorcij kakšne pripombe po objavi drugega seznama. Odbor za pomoč razlaščenec, ki je moral nastopiti, ker so ljudje ostali brez zadostne obrambe, je vzel to zadevo zelo resno in vložil na prefekturo pravno tako utemeljene pripombe načelnega in praktičnega značaja, da menda pravnik, ki pripombe študirajo, še danes ne vedo, kako naj odgovorijo nanje. Poleg tega je tu še Državni svet v Rimu. Da ne bi zapadli roku, je vloženi že tudi precej tožb na sodišče v Trstu.

Nočemo načenjati nikakšne polemike, ki bi škodovala koristim razlaščenec; pribiti pa je treba odgovornost tistih, ki so zamudili več ugodnih priložnosti, na katere so bili pravočasno opozorjeni zlasti z resolucijami in drugimi zahtevami svetovavcev Slovenske skupnosti v dolinski občini. Zdaj se bo po vsej verjetnosti razlaščevanje neusmiljeno nadaljevalo. Občinske uprave prizadetih občin imajo v rokah precej možnosti, da se temu uprejo. Njihova sveta dolžnost je, da to naredijo, pa naj je to Pristaniški ustanovi ali drugim prav ali ne!

V dolinski občini imamo že nekaj kričečih primerov, ko gre v izgubo hiša ali bodo prizadeti morali menjati svoj poklic. Nikakor ni pravično, da bi take primere odpravili z nekaj sto tisoč lirami! In če se bo razlaščevanje nadaljevalo, bo takšnih v nebo vpljočih primerov še več. Vsi Slovenci — kajti za naše ljudi v glavnem gre — moramo narediti po svojih močeh

vse za preprečitev nam škodljivih načrtov, dokler je čas! Po toči zvoniti bo prepozno, kar bo marsikdo lahko okusil že v zvezi z naftovodom. Ko izrekamo priznanje zelo delavnim članom Odbora za pomoč razla-

Širite „Katoliški glas“

ščencem, jih prosimo, naj nadaljujejo začeto borbo, ljudje pa naj jim zaupajo.

Se nekaj besed tistim, ki jih obiskujejo neki geometri na Krasu in jih vabijo, naj jim podpišejo neki papir. Važno je, da ničesar ne podpišejo, dokler ne bodo tistih »papirjev« preštudirali strokovnjaki, kajti marsikdo lahko nasede in bi si potem zaman očital, zakaj ni poslušal Odbora za pomoč, ki mu želi le dobro. Vsem je na razpolago Odbor za pomoč v ulici Machiavelli 22/II, kjer lahko dobijo potrebne nasvete.

V Marijinem domu v Rojanu

bo v nedeljo, 3. oktobra

PREDAVANJE O ROMANJU V PALESTINO

ob skioptičnih slikah v barvah.

Začetek ob 17. uri Vabljeni!

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali ob smrti našega dragega in nepozabnega moža, očeta, brata, svaka in strica

JOŽEFA HUMARJA

ter ga spremili na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvalujemo. Posebna hvala gg. duhovnikom in vsem darovavcem cvetja.

Zalujoča družina in sorodniki

Števerjan, 26. septembra 1965

Jesenski rok matur

V jesenskem roku matur so bili naslednji:

Izdelali so:

Klasični licej: Iz Trsta: Boris Čar, Radislav Škerlj, Igor Tuta, Fedora Vjatin, Milena Sušteršič, Marina Perin. Iz Gorice: Nadja Gravner, Majda Filip, Terpin Robert.

Znanstveni licej: Marko Bezenšek, vito Hrvtič, Stojan Sancin, Jurij Šušteršič, Alenka Križnič, Jasna Logar.

Trgovska akademija: Josip Ažman, rino Carli, Aleksij Čok, Ana Ferfo, Ljuba Nardin, Iztok Peric, Vojko Rosso, Ljudmila Reggente, Nadja Sanjadranka Tavčar, Neva Uršič, Rafael tez, Marij Sušteršič.

Učiteljske: Darija Grobovšek, Tatjana Hreščak, Ivan Klun, Sava Pečar. Iz Gorice: Stana Hvala, Natuška Mauri.

Jesenske mature so potekle zelo dobro saj je od 34 kandidatov izdelalo 31. klasični gimnaziji in na učiteljski izdelali sploh vsi kandidati. Vsem maturantom obilo sreče v življenju!

OBVESTILA

Tretji red. V ponedeljek, 4. oktobra praznik sv. Frančiška Asiškega bo pri Ivanu v Gorici ob 5. uri popoldne postojnost na čast sv. Frančišku. Vabljeni udje tretjega reda in častivci sv. Frančiška. Po pobožnosti se boste lahko vpo tudi za romanje na Staro goro pri Čedki bo 11. oktobra.

DAROVI:

Za Zavod sv. Družine: N. N. 10.000; likonja 1.500; Z. M. 4.000; gg. Zorzi, Štekar sadje. Vsem blagim dobrotnikom naj Bog stotero povrne.

Za Marijin dom v Rojanu: St. 3.000; Svagelj Marija 2.000; P. P. 5.000; Bani 1.000; Fakin 2.000; U. J. 1.000; družina bancič za obletnico mamine smrti 5.000; N. N. 3.000; B. U. 2.000; Pahor Angela spomin pok. mame 1.500; Ferfolja Ana 2.000; M. M. 10.000; Ivanka Piščanc Svagelj 1.000; Može Frančiška 1.000; stelic Roza 1.000; N. N. 17.000; S. E. Zivic Ana 2.000; Ferluga Ana ob vnuka Marka 5.000; Bruno Zlobec Trnovec Marcel 2.000; N. N. 1.000; Bani G. 3.000; družina Keber-Vidrini v spok. pok. Angele Daneu 3.000; otroci v spok. pok. Angele Daneu 8.500; Poropat Gross Eleonora 12.500; G. R. 1.000; Bani 5.000; N. N. 1.000 lir.

Vsem dobrotnikom iskren Bog plača!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega strokovni trgovski L 30, osmrtnice L 50, vsi davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Može Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Ganjeni nad dokazi tolikega sočustva iskreno zahvalujemo vsem, ki so bili blizu v teh težkih dneh in so na kakoli način počastili spomin naše žene in matere

ZOFIJE KRALJ roj. ČUK

Zalujoči mož in otroci ter ostali sorodniki

Trebče, 26. septembra 1965

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali ob smrti našega dragega in nepozabnega moža, očeta, brata, svaka in strica

JOŽEFA HUMARJA

ter ga spremili na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvalujemo. Posebna hvala gg. duhovnikom in vsem darovavcem cvetja.

Zalujoča družina in sorodniki

Števerjan, 26. septembra 1965

V nedeljo 3. oktobra ob 2,30 popoldne marijanska slovesnost v Podgori